

සේවක අර්ථසාධක අරමුදල - 2015

සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය තත්ත්ව ප්‍රකාශනය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ ආදායම් හා වියදම් ප්‍රකාශනය, හිමිකම් වෙනස්වීමේ ප්‍රකාශනය සහ මුදල් ප්‍රවාහ ප්‍රකාශනය සහ වැදගත් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති සහ අනෙකුත් පැහැදිලි කිරීමේ තොරතුරුවල සාරාංශයකින් සමන්විත 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන 1958 අංක 15 දරන සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් පනතේ 6 (3) වගන්තිය සමඟ සංයෝජිතව කියවිය යුතු ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ ආණ්ඩුක්‍රම ව්‍යවස්ථාවේ 154(1) ව්‍යවස්ථාවෙහි ඇතුළත් විධිවිධාන ප්‍රකාර මාගේ විධානය යටතේ විගණනය කරන ලදී. සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් පනතේ 6 (3) වගන්තිය ප්‍රකාර අරමුදලේ වාර්ෂික වාර්තාව සමඟ ප්‍රකාශයට පත්කළ යුතු යැයි මා අදහස් කරන මාගේ අදහස් දැක්වීම් හා නිරීක්ෂණයන් මෙම වාර්තාවේ දැක්වේ.

1.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන සම්බන්ධයෙන් කළමනාකරණයේ වගකීම

මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව පිළියෙල කිරීම හා සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීම සහ වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් ඇති විය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වූ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට හැකි වනු පිණිස අවශ්‍යවන අභ්‍යන්තර පාලනය තීරණය කිරීම කළමනාකරණයේ වගකීම වේ.

1.3 විගණකගේ වගකීම

මාගේ විගණනය මත පදනම්ව මෙම මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීම මාගේ වගකීම වේ. මා විසින් උත්තරීතර විගණන ආයතනයන්ගේ ජාත්‍යන්තර විගණන ප්‍රමිතිවලට (ISSAI 1000 - 1810) අනුරූප ශ්‍රී ලංකා විගණන ප්‍රමිතිවලට අනුකූලව මාගේ විගණනය සිදුකරන ලදී. ආචාර ධර්මවල අවශ්‍යතාවන්ට මම අනුකූලවන බවට සහ මූල්‍ය ප්‍රකාශන ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් තොර වන්නේද යන්න පිළිබඳ සාධාරණ තහවුරුවක් ලබා ගැනීම පිණිස විගණනය සැලසුම්කර ක්‍රියාත්මක කරන බව මෙම ප්‍රමිති අපේක්ෂා කරයි.

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන අගයන් සහ හෙළිදරව් කිරීම්වලට අදාළවන විගණන සාක්ෂි ලබාගැනීම පිණිස පරිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම විගණනයට ඇතුළත් වේ. තෝරාගත් පරිපාටින්, වංචා හෝ වැරදි හේතුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඇතිවිය හැකි ප්‍රමාණාත්මක සාවද්‍ය ප්‍රකාශනයන්ගෙන් අවදානම් තක්සේරු කිරීම් ද ඇතුළත් විගණකගේ විනිශ්චය මත පදනම් වේ. එම අවදානම් තක්සේරු කිරීම්වලදී, අවස්ථාවෝචිතව උචිත විගණන පරිපාටි සැලසුම් කිරීම පිණිස අරමුදලේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළියෙල කිරීමට සහ සාධාරණ ලෙස ඉදිරිපත් කිරීමට අදාළ වන්නාවූ අභ්‍යන්තර පාලනය විගණක සැලකිල්ලට ගන්නා නමුත් අරමුදලේ අභ්‍යන්තර පාලනයේ සඵලදායීත්වය පිළිබඳව මතයක් ප්‍රකාශ කිරීමට අදහස් නොකරයි. කළමනාකරණය විසින් අනුගමනය කරන ලද ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල උචිතභාවය හා යොදාගන්නා ලද ගිණුම්කරණ ඇස්තමේන්තුවල සාධාරණත්වය ඇගයීම මෙන්ම මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සමස්ත ඉදිරිපත් කිරීම පිළිබඳ ඇගයීමද විගණනයට ඇතුළත් වේ.

මාගේ විගණන මතය සඳහා පදනමක් සැපයීම උදෙසා මා විසින් ලබාගෙන ඇති විගණන සාක්ෂි ප්‍රමාණවත් සහ උචිත බව මාගේ විශ්වාසයයි.

1.4 තත්ත්වවිගණනය කළ මතය සඳහා පදනම

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණු මත පදනම්ව මාගේ මතය තත්ත්වවිගණනය කරනු ලැබේ.

2. මූල්‍ය ප්‍රකාශන

2.1 තත්වවාගණනය කළ මතය

මෙම වාර්තාවේ 2.2 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ මූල්‍ය තත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරිත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

2.2 මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම

2.2.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිති

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 01 ප්‍රකාරව, අස්තිත්වයක් විසින් පවත්වාගෙන යනු ලබන සංචිතවල ස්වභාවය හා අරමුණු පිළිබඳව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කළයුතු වුවද, අරමුදල පවත්වාගෙන යනු ලබන රු. 3,157,000,000 ක් වූ ගොඩනැගිලි සංචිත අරමුදල, රු. 350,000,000 ක් වූ තාක්ෂණ ප්‍රවර්ධන සංචිත අරමුදල, රු.4,886,920,958 ක් වූ ආයෝජන ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතය සහ රු.24,100,000,000 ක් වූ ලාභ සම කිරීමේ සංචිත අරමුදල ආරම්භ වූ ආකාරය හා එහි අරමුණු පිළිබඳව ප්‍රමාණවත් හෙළිදරව් කිරීම් සිදුකර නොතිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 16

- (i) අස්තිත්වයක් විසින් දේපළ, පිරිසත හා උපකරණවල කාලපරිච්ඡේදයේ ආරම්භක හා අවසාන ශේෂය, ප්‍රවර්තන වර්ෂයේ එකතුකිරීම්, වර්ෂයේ ක්ෂය පිළිබඳ සැසඳීම් ප්‍රකාශනයක් දැක්විය යුතු වුවද, පිරිවැය, සමුච්චිත ක්ෂය හා ශුද්ධ අගය පමණක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගිණුම් සටහන් යටතේ හෙළිදරව්කර තිබුණි.
- (ii) ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා ඵලදායී ජීවිත කාලය වාර්ෂිකව සමාලෝචනය නොකිරීම හේතුවෙන් පිරිවැය රු.76,656,104 ක් වූ ස්ථාවර වත්කම් සම්පූර්ණයෙන් ක්ෂය කර ඇතත් තවදුරටත් ප්‍රයෝජනයට ගනිමින් පැවතුණි. ඒ අනුව ඇස්තමේන්තුගත දෝෂය ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත 08 ප්‍රකාරව ප්‍රතිශෝධනය කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.

2.2.2 ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) අරමුදල අනුගමනය කරන ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාරව අරමුදලේ අස්පාශ්‍ය වත්කම් වසර 2 ක් තුළ ක්‍රමක්ෂය කළ යුතු වුවත්, එම වත්කම් වසර 4 ක් පුරා ක්‍රමක්ෂය කර තිබුණි.
- (ආ) ඉකුත් වර්ෂයේ මිලදීගන්නා ලද රු. 5,303,000 ක් වූ මුද්‍රණ යන්ත්‍ර හා වෙබ් කැමරා, පරිගණක උපාංග යටතේ වර්ගීකරණය කර සියයට 50 බැගින් ක්ෂය ප්‍රතිපාදනය කළද, සමාලෝචිත වර්ෂයේ මිලටගත් රු. 13,783,465 ක් වූ මුද්‍රණ යන්ත්‍ර හා වෙබ් කැමරා, යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ යටතේ වර්ගීකරණය කර ඒ සඳහා සියයට 25 ක් බැගින් ක්ෂය ප්‍රතිපාදනය කර තිබුණි.

2.2.3 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) (i) බැංකු ගිණුම් 04 කට අදාළව 2001 වර්ෂයේ සිට 2015 දෙසැම්බර් 31 දක්වා වූ කාලය තුළ පහත විස්තර දැක්වෙන රු. 1,189,480,116 ක් වූ ගනුදෙනු ගිණුම්වල නිවැරදි කිරීමට හෝ නිරාකරණය කිරීම සඳහා අදාළ පියවර නොගෙන දිගින් දිගටම බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශනයෙහි දක්වා තිබුණි.

<u>ගනුදෙනුව පිළිබඳ විස්තරය</u>	<u>වටිනාකම</u>
	(රු.)
මුදල් පොතේ සටහන් නොවූ සෘජු තැන්පතු	15,238,182
අගරු වූ චෙක්පත්	77,066,561
සෘජු එකතු කිරීම් හා අඩු කිරීම්	172,999,021
හඳුනානොගත් ශේෂ	924,176,352
එකතුව	<u>1,189,480,116</u>

- (ii) යටෝක්ත කාල පරිච්ඡේදය තුළ නිකුත්කළ නමුත් බැංකුවට ඉදිරිපත් නොවූ චෙක්පත් රු. 125,875,423 ක්, තැන්පත් කළ නමුත් උපලබ්ධි නොවූ චෙක්පත් රු.33,217,979 ක් හා මුදල් ඇනවුම් රු. 52,333,018 ක් සම්බන්ධයෙන් කිසිදු ක්‍රියාමාර්ගයක් නොගෙන දිගින් දිගටම බැංකු සැසඳුමේ දක්වා තිබුණි.

- (ආ) අරමුදලේ හානිකරණ අලාභ හඳුනාගැනීමේදී එක් හෝටල් සමාගමක රු.216,935,905 ක් පිරිවැය වන කොටස්වල, වෙළඳපොළ මිල රු. 85,664,805 ක් වූයෙන්, රු. 131,271,100 කින් හානිකරණ අලාභයක් වී තිබුණද, එය රු. 128,409,880 ක් ලෙස රු. 2,861,220 ක් අඩුවෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හඳුනාගෙන තිබුණි.

- (ඇ) සාමාජික ප්‍රතිලාභ මත රඳවාගත් රු. 5,333,169 ක බද්දක් හා අයකරගත යුතු රු. 29,953,807 ක හර බද්දක් වශයෙන් එකතුව රු. 35,286,976 ක්වූ හඳුනානොගත් ශේෂ නිරවුල් නොකර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දක්වා තිබුණි.

- (ඈ) 2006 ඔක්තෝබර් සිට 2009 මාර්තු දක්වා පවත්වාගෙන ගිය පොදු තැන්පත් ගිණුමේ තවදුරටත් පවතින රු.23,829,409 ක්වූ ශේෂය ඉදිරියට නොගැනීමෙන් එම ශේෂය අරමුදල වෙනුවෙන් පිළියෙල කරන මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලට අදාළ කර ගැනීමක්ද සිදුවී නොතිබුණි. එසේම මෙම ශේෂය තුළ වර්ෂ 2006,2007,2008 හා 2009 සඳහා අරමුදලේ ප්‍රකාශන අලවියෙන් ලද රු. 5,607,020 ක්වූ ආදායමක් ද අරමුදලට බැර නොකර පොදු තැන්පත් ගිණුමේ රඳවාගෙන තිබුණි.

- (ඉ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට වැය විෂයයන් 08 කට අදාළ උපවිත වියදම රු. 1,683,034 ක් වූ නමුත් 2016 වර්ෂයේදී 2015 ගිණුම්ගත බැඳීම් වෙනුවෙන් රු.4,771,934 ක වියදමක් දරා තිබීමෙන් සමාලෝචිත වර්ෂයේ වියදම රු. 3,088,900 කින් අඩුවෙන් ගිණුම්ගත වී තිබුණි.

- (ඊ) යන්ත්‍ර හා යන්ත්‍රෝපකරණ යටතේ 2014 වර්ෂයේ අත්පත්කර ගැනීම් රු. 7,341,794 කින් රු.1,304,550 ක් සියයට 25 බැගින් ක්ෂය වීම් ගණනය සඳහා සැලකිල්ලට ගෙන තිබූ අතර ඉතිරිවූ රු. 6,037,244 ක් සඳහා ක්ෂය ප්‍රතිපාදන සලසා නොතිබුණි.

2.2.4 නොසැසඳූ පාලන ගිණුම්

නඩු පවරා අයකරගත් සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් අදාළ සාමාජිකයන්ගේ පෞද්ගලික ගිණුම්වලට බැරකරන තෙක් රඳවා ඇති පොදු තැන්පත් ගිණුමේ 2015 ජනවාරි 01 දිනට උපලේඛණ අනුව ඉදිරියට ගෙන ආ ආරම්භක ශේෂය හා 2015 දෙසැම්බර් 31 දින ඉදිරියට ගෙනයන ලද ශේෂයන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන ශේෂයන් සමඟ සැසඳීමේදී පිළිවෙලින් රු. 31,264,738 ක් හා රු. 101,942,182 ක් වශයෙන් වෙනස්කම් දක්නට තිබුණි. ඒ වෙනුවෙන් සැසඳීම් ප්‍රකාශන පිළියෙල කර නොතිබුණි.

2.2.5 පැහැදිලි නොකළ වෙනස්කම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) (i) අරමුදලේ ප්‍රධාන බැංකු ගිණුමක 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට බැංකු තහවුරුව අනුව ශේෂය රු. 1,862,540,353 ක් වුවත්, බැංකු සැසඳුම් පිළියෙල කිරීමේදී ශේෂය ලෙස රු.1,326,193,264 ක් ගෙන තිබීමෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල මුදල් හා මුදල් සමාන දෑ වල වටිනාකම රු.536,347,089 ක් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.
- (ii) අරමුදල විසින් දැනට ගනුදෙනු සඳහා යොදා නොගන්නා බැංකු සැසඳුම් ප්‍රකාශ පිළියෙල නොකරන බැංකු ගිණුමක බැංකු තහවුරුව අනුව රු. 53,255 ක ශේෂයක් පැවතියද, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල එය රු. 6,777,369 ක් ලෙස දැක්වීමෙන් වෙනස රු. 6,724,114 ක් වී තිබුණි.
- (iii) අරමුදලේ සෘජු හර හා බැර කිරීම් සඳහා පවත්වාගෙන යන බැංකු ගිණුමේ මුදල් පොත අනුව රු. 25,748,778 ක හඳුනාගත නොහැකි ශේෂයක් පැවතුණි. මෙම ගිණුම සම්බන්ධයෙන් බැංකු සැසඳුම් පිළියෙල කර නොතිබුණු අතර බැංකු විස්තරය අනුව එහි ශේෂයක් නොතිබුණි.
- (ආ) 2015 ජනවාරි 01 දිනට අරමුදලේ ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනය අනුව ගෘහභාණ්ඩ හා කාර්යාල උපකරණ සහ පරිගණක හා මෘදුකාංග වටිනාකම හා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල සඳහන් වූ වටිනාකම අතර රු. 28,746,225 ක විචලනයක් විය. මෙම වෙනස 2015 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් සැසඳීම් කර නොතිබුණි.

2.2.6 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වෙනත් ජංගම වත්කම් යටතේ 2000 වර්ෂයටත් පෙර කාලයට අදාළ රු.111,801,745 ක ශේෂයක් විචලන නිරවුල් කිරීමේ ගිණුම යටතේ දක්වා තිබුණද , කිසිදු බැංකුවක් විසින් එවැනි ශේෂයක් තහවුරු කර නොතිබුණි.

2.3 ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ලංකා ගමනාගමන මණ්ඩලයට එරෙහිව සේවක අර්ථ සාධක දායක මුදල් හා අධිභාර රු.12,567,846,834 ක් අයකර ගැනීම වෙනුවෙන් 2016 සැප්තැම්බර් 29 වනවිට නීති ක්‍රියාමාර්ග ගෙන තිබුණද, එදිනට අයකරගෙන තිබුණේ රු.2,707,516,716 ක් පමණි.

- (ආ) ලංකා ධීවර සංස්ථාව විසින් 2009 සැප්තැම්බර් සිට 2010 ජනවාරි දක්වා කාල සීමාවට අදාළ දායක මුදල් හා අධිභාර රු. 60,691,262 ක් වාරික 18 කින් ගෙවීමට පොරොන්දු වී තිබුණද, 2016 සැප්තැම්බර් වන විටත් අය වී නොතිබුණි.
- (ඇ) 2000 වර්ෂයේ සිට 2016 මාර්තු දක්වා වූ කාල පරිච්ඡේදය තුළදී පළාත් පාලන ආයතන 169 කින් අයවිය යුතු ප්‍රමාද අධිභාර රු. 17,020,157 ක් නියමිත පරිදි දැන්වීම් යැවීමට කටයුතු කර නොතිබීම නිසා 2016 ජුනි 30 දින වන විටත් අයවී නොතිබුණි.
- (ඈ) සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් අංශයේ තොරතුරු අනුව රාජ්‍ය ආයතන 03 කින් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට අයකර නොගත් හිඟ දායක මුදල් හා අධිභාරවල වටිනාකම රු.12,660,270 ක් විය. ඉන් රාජ්‍ය ගුවන් සමාගමකින් 2011 - 2013 කාලයට අදාළව අයකර නොගත් අධිභාර මුදල රු. 10,489,993 ක් වී තිබුණි.
- (ඉ) අරමුදලට සේවා සපයන එක්තරා පෞද්ගලික ආයතනයකින් 2000 වර්ෂයේ සිට 2012 වර්ෂයේ ජුනි දක්වා කාලයට අදාළව ලැබිය යුතු හිඟ අධිභාර මුදල රු.12,297,695 ක් වූයෙන් එම හිඟ මුදල වාරික 36 කින් ගෙවීම් කිරීමට ඉඩදී තිබුණ ද , ඉන් අරමුදල වෙත ගෙවා තිබුණේ වාරික 16 ක් පමණි. එසේම 2012 ජූලි සිට 2014 දෙසැම්බර් දක්වා වූ රු.1,867,252 ක හිඟ මුදලක් ද අයකර ගෙන නොතිබුණි.
- (ඊ) විවිධ ණය නිමියන් යටතේ දැක්වෙන රු.1,320,017 ක් 2016 සැප්තැම්බර් වන විටත් නිරවුල් කර නොතිබුණි.

2.4 නීති රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීරීඩ් 12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ 8.7 වගන්තිය ප්‍රකාරව සේවක අර්ථසාධක අරමුදලට අනුයුක්ත කර සිටින ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ නිලධාරීන්ගේ සේවා නියුක්ති ආදායම මත වූ උපයන විට ගෙවීම් බදු අදාළ නිලධාරීන්ගෙන් අය නොකර සමාලෝචිත වර්ෂයේ දී රු. 19,310,689 ක් අරමුදල විසින් ගෙවා තිබුණි. මේ පිළිබඳව 2016 පෙබරවාරි 26 දිනැති රාජ්‍ය ගිණුම් කාරක සභාවේදී උපයනවිට ගෙවීම් බදු අරමුදලින් ගෙවීම පිළිබඳව අයවැය ලේඛනයේ උපදෙස් හා රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛවලට අනුකූල වන අන්දමින් ක්‍රමවේදයන් නිවැරදිව හා යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා මුදල් අමාත්‍යාංශයේ ලේකම්වරයා සමඟ සාකච්ඡා කොට වැඩ පිළිවෙලක් සකස් කරන ලෙසත්, මෙම කරුණ සම්බන්ධව මහ බැංකු අධිපතිවරයාගේ කරුණු දැක්වීම්ද, ඇතුළත්ව වාර්තාවක් කාරක සභාවට ඉදිරිපත් කරන ලෙසත් දැන්වුවද, 2016 ජුනි වන විටත් එවැනි වාර්තාවක් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

3. මූල්‍ය සමාලෝචනය

3.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා අරමුදලේ මූල්‍ය කටයුතුවල ප්‍රතිඵලය රු. 156,937,278,443 ක ශුද්ධ ලාභයක් වූ අතර, ඊට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂය සඳහා ශුද්ධ ලාභය රු. 150,661,909,688 ක් විය. ඒ අනුව ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේ ශුද්ධ ලාභයෙහි රු. 6,275,368,755 ක වාසිදායක වැඩිවීම කෙරෙහි පොලී ආදායම් රු. 15,556,537,975 කින් වැඩිවීම ප්‍රධාන වශයෙන් බලපා තිබුණි. සමාලෝචිත වර්ෂය හා ඉකුත් වර්ෂ 4 ක මූල්‍ය ප්‍රතිඵල විග්‍රහ කිරීමේදී 2011 වර්ෂයේ රු.107,202,066,000 ක් ව පැවති අරමුදලේ බදු පසු ලාභය 2015 වර්ෂය අවසන් වන විට රු.156,937,278,000 ක් දක්වා අඛණ්ඩව වර්ධනය වී තිබුණි.

සේවක පාරිශ්‍රමික, ආදායම් බදු හා ජංගම නොවන වත්කම් සඳහා වූ ක්ෂයවීම් සැලකිල්ලට ගැනීමේදී 2011 වර්ෂයේ රු.115,752,094,000 ක් වූ අරමුදලේ දායකත්වය 2015 වර්ෂය අවසන් වන විට රු.171,470,351,000 ක් දක්වා අඛණ්ඩව වර්ධනය වී තිබුණි. කෙසේ වුවද, 2014 වර්ෂයේදී සියයට 19.9 ක් වූ දායකත්ව වර්ධන වේගය 2015 දී සියයට 4.9 ක් දක්වා පහත බැස ඇති බව නිරීක්ෂණය විය. ඒ අනුව 2015 වර්ෂයේදී වර්ධන වේගය ඉකුත් වර්ෂයට වඩා සියයට 15 කින් පහත වැටී තිබුණි.

3.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) අරමුදලේ සමාලෝචිත වර්ෂයේ ශුද්ධ ලාභ අනුපාතය ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 91.9 සිට සියයට 91.3 ක් දක්වා සියයට 0.6 කින් පහත බැස තිබුණු අතර, යෙදවූ සාමාන්‍ය ප්‍රාග්ධනය මත ප්‍රතිලාභ අනුපාතය ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සියයට 0.85 ක් පහත බැස තිබුණි.
- (ආ) අරමුදල විසින් දිගුකාලීනව ආයෝජනය කර තිබුණු සමාගම් කිහිපයක කොටස් වෙළෙඳපොළ මිල අඛණ්ඩව පහළ යෑමෙන් සිදුවූ රු. 2,956,640,674 ක හානිකරණ අලාභයන්, ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව දළ ආදායමේ සිදුවූ සියයට 4.87 ක වර්ධනයට වඩා මෙහෙයුම් වියදමේ සිදුවූ සියයට 14 ක වර්ධනයන් ඉහත (අ) හි සඳහන් අනුපාතවල පහත යෑමට හේතු වී තිබුණි.

3.3 අරමුදලට එරෙහිව හෝ අරමුදල විසින් ආරම්භ කර ඇති නෛතික සිද්ධි

අරමුදල විසින් රු. 12,788,913,279 ක දායක මුදල් හා අධිභාර අයකර ගැනීම වෙනුවෙන් දිවයින පුරා පිහිටි අධිකරණවල නඩු 14,525 ක් ගොණුකර තිබුණි.

4. මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

4.1 කාර්යසාධනය

ශ්‍රී ලංකාවේ පෞද්ගලික හා අර්ධ රාජ්‍ය සේවයේ සේවකයින්හට සමාජ රක්ෂණ ක්‍රමයක් පිහිටුවීම අරමුදලේ අරමුණ වී තිබුණි. ඉහත අරමුණ ඉටුකර ගැනීම සම්බන්ධයෙන් සිදු කරන ලද පරීක්ෂාවේදී පහත කරුණු නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු වාර්තාව අනුව, 2015 වර්ෂය අවසාන වනවිට පෞද්ගලික අංශයේ හා අර්ධ රාජ්‍ය අංශයේ මුළු සේවා නියුක්තිය ලෙස වාර්තා වී ඇති 3,762,059 කින් සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ දායකත්වය ඇති සක්‍රීය සාමාජික සංඛ්‍යාව 2,400,000 ක් හෙවත් සියයට 64 ක් විය. අනෙකුත් අනුමත අර්ථසාධක අරමුදල්වල සාමාජිකත්වය දරන සේවක සංඛ්‍යාව සියයට 11 පමණක් වීමෙන් ඉතිරි සියයට 25 ක් වූ ප්‍රමාණය කිසිදු අරමුදලකට දායකත්වයක් දරා නොතිබුණි.
- (ආ) 2015 දෙසැම්බර් 31 වන විට අරමුදලේ සාමාජික ශේෂය රු.බිලියන 1,625.5 ක්වූ අතර එය 2014 දෙසැම්බර් 31 දිනට සාපේක්ෂව සියයට 12 ක වර්ධනයකි. කෙසේ වුවද, සාමාජික අරමුදල සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.
  - (i) සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් දායකය නොගෙවීම නිසා සේවායෝජකයින්ට එරෙහිව නඩු පවරා අයකරගත් රු. 8,142,008,401 ක් වූ මුදල 2015 දෙසැම්බර් 31 වන විටත් සාමාජික ගිණුම්වලට බැරවී නොතිබුණි. මෙම ශේෂය 2013 හා 2014 වර්ෂ අවසාන වනවිට පිළිවෙලින් රු. 5,982,176,693 ක් හා රු. 6,897,950,297 ක් වශයෙන් පැවතුණි.

2015 වර්ෂය තුළදී මෙම ගිණුමට රු. 4,858,748,089 ක් ලැබී තිබුණද, වර්ෂය තුළදී නිරවුල් කර ඇත්තේ රු. 3,614,689,985 ක් වීමෙන් ඉතිරි නිරවුල් නොවූ මුදල් මේ ආකාරයෙන් වාර්ෂිකව මෙම ගිණුමට එකතුවන බව නිරීක්ෂණය විය. 2013 පෙබරවාරි 06 දිනැති රාජ්‍ය ගිණුම්කාරක සභා නිර්දේශ අංක 7 (ii) ප්‍රකාරව මෙම මුදල් නිරවුල් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය කඩිනම් කිරීමට හා වැඩිදියුණු කිරීමට හැකි නව පරිගණක මෘදුකාංගයක් හඳුන්වාදීමේ නිරතව සිටින බව ප්‍රධාන ගණන්දීමේ නිලධාරී විසින් කමිටුවට දැන්වුවද, නිරවුල් නොවූ ශේෂය වාර්ෂිකව වර්ධනය වන තත්ත්වයක් විය.

(ii) අරමුදලට අදාළව ලැබෙන දායක මුදල් කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුව විසින් නිරවුල් කරන තුරු පොදු තැන්පත් ගිණුමක රඳවා තබාගන්නා අතර, 2015 වර්ෂය තුළ ලද රු. 115,437,334 ක් ඊට එකතු වී ඇති අතර නිරවුල් කරන ලද මුදල රු. 95,341,632 ක් විය. 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට තවදුරටත් නිරවුල් කිරීමට තිබූ ශේෂය රු. 223,960,708 ක් විය. මීට අමතරව අධිකරණවල පවරා තිබූ නඩු මගින් අයකරගත් අර්ථසාධක අරමුදල් රු. 15,797,407 ක් පොදු තැන්පත් ගිණුමක පැවතුණි. එසේම 2015 වර්ෂය අවසානයට සාමාජික ගිණුම්වලට බැරවී නැති අඩුවැඩි දායක මුදල් ගිණුමට සටහන් වී ඇති දායක මුදල් ශේෂය රු. 1,494,294,421 ක් විය. මෙම ශේෂ පිළිබඳව 2013 පෙබරවාරි 26 දිනැති රාජ්‍ය ගිණුම් කාරක සභාවේ ද, සාකච්ඡාකර අප්‍රමාදව නිරවුල් කරන ලෙස නියෝග කර තිබුණද, ඒ අනුව කටයුතු සිදුවී නොතිබුණි.

(iii) අරමුදලේ සාමාජිකයින් විසින් අරමුදලින් ප්‍රතිලාභ ඉල්ලුම්කිරීමේදී අදාළ ප්‍රතිලාභ ප්‍රමාණය ගණනය කර ඇතත්, එම ප්‍රතිලාභ කම්කරු කොමසාරිස්ගේ උපදෙස් පරිදි සාමාජිකයින්ට නොගෙවා රඳවාගත් ප්‍රතිලාභ හා හිමිකම් නොපෑ ප්‍රතිලාභ වශයෙන් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු. 526,999,750 ක් සාමාජික අරමුදල තුළ පැවතුණු අතර එය 2014 අවසානයට පැවති ශේෂයට සාපේක්ෂව සියයට 87 ක වර්ධනයකි. වාර්ෂිකව මෙම ගිණුම්වලින් නිරවුල් වන ශේෂයන්ට වඩා වැඩි ශේෂයක් එකතුවන බැවින්ද, මෙම ශේෂයන්ට වාර්ෂිකව පොලී හිමි නොවන බැවින්ද, මේවා අප්‍රමාදව නිරවුල් කිරීමේ ක්‍රමවේදයක් සකස් කිරීම කෙරෙහි අරමුදලේ අවධානය යොමුවීම අවශ්‍යයෙන්ම සිදුවිය යුතුය. 2014 අගෝස්තු 19 දින පැවති රාජ්‍ය ගිණුම්කාරක සභා නිර්දේශ 07 (1) ප්‍රකාරව සාමාජිකයන්ට ප්‍රතිලාභ ගෙවීමේ ප්‍රමාදය වළක්වා ගැනීමට වර්තමාන ක්‍රමයේ අඩුපාඩුවක් ඇති බැවින් හා මෙය ප්‍රධාන කළමනාකරණ ගැටලුවක් සේ සලකා සුදුසු හා කාර්යක්ෂම ක්‍රමවේදයක් සකස්කරන ලෙස දක්වා තිබුණද, එවැනි ක්‍රියා මාර්ගයක් මේ දක්වා ගෙන නොතිබීමෙන් මෙම ශේෂය තව දුරටත් වර්ධනය වෙමින් තිබුණි.

(iv) 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට නිරවුල් නොවූ අඩුවෙන් වැඩියෙන් ප්‍රතිලාභ ගෙවීම ගිණුමේ ශේෂය රු. 469,267,019, භාණ්ඩ හා සේවා ලැබීම් සම්බන්ධ නිශ්කාෂණ ගිණුමේ ශේෂය රු. 4,356,884 ක් හා ආරම්භක ශේෂ සැසඳීමේ ගිණුමේ ශේෂය රු. 516,031 ක් වශයෙන් එකතුව රු. 474,139,934 ක් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙනත්, එම ශේෂ නිරවුල්වීමෙහි සැලකිය යුතු ප්‍රගතියක් දක්නට නොවිණි.

(ඇ) (i) 2012 අංක 02 දරන සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් (සංශෝධන) පනතින් හා ප්‍රධාන පනතේ 23 වගන්තියට ඉක්බිතිව එකතු කරන ලද 23(අ) වගන්තියට අනුව පනතේ අවශ්‍යතා සම්පූර්ණ කරනු ලබන සාමාජිකයින්ට තමාගේ සාමාජික මුදල් ලෙස බැරට තැන්පත්ව ඇති මුදලින් සියයට 30 ක් නිවාස හා වෛද්‍යාධාර ප්‍රතිලාභ ලෙස ලබාදීමට 2015 මැයි මාසයේ දී ආරම්භ කරන ලද අතර, ඒ සඳහා 2015 දෙසැම්බර් 31 වන විට ලැබී තිබුණු මුළු අයදුම්පත් සංඛ්‍යාව 71,456 ක් විය. ඉන් ගෙවීම් කිරීමට සුදුසුකම් ලබා ඇති බවට නිශ්චය කර තිබුණු අයදුම්පත් සංඛ්‍යාව 68,215 ක් විය. එම සංඛ්‍යාවෙන් අයදුම්පත් 10,074 ක් වෙනුවෙන් රු. බිලියන 8.46 ක් ගෙවා තිබුණි.

(ii) කෙසේ වුවද, සාමාජිකයන් විසින් මෙමගින් නිදහස් කරගන්නා දායක මුදල් සැබවින්ම පනතේ සඳහන් කාර්යයන් සඳහාම යොදාගනු ලබන්නේද යන්න පිළිබඳව පසු විපරමක්

කිරීමට අවශ්‍ය නෛතික ක්‍රියාවලිය ඉහත සංශෝධිත පනත මඟින් දක්වා නොතිබීමෙන්, දායක මුදල් ලබාගත් පසු ඒවා වෙනත් කාර්යයක් සඳහා ප්‍රයෝජනයට ගැනීමේ හැකියාවක් නොතිබේ යන්න බැහැර කළ නොහැකි වේ.

(ඇ) 1958 අංක 15 දරන සේවක අර්ථසාධක අරමුදල් පනතේ 14 වගන්තිය ප්‍රකාරව, මුදල් මණ්ඩලය විසින් අරමුදලේ මුදල් යෙදවීමෙන් ලැබෙන ආදායමෙන් අවුරුද්දකට සියයට දෙක හමාරකට නොඅඩු පොලියක් අවුරුද්දේ දෙසැම්බර් 31 දිනට එක් එක් සාමාජිකයකුගේ පුද්ගලික ගණනෙහි අය පක්ෂයට තිබෙන ගණනට ගෙවිය යුතුය. 2015 වර්ෂයේ හා ඊට පෙර වර්ෂවල එලෙස ගෙවන ලද පොලී ප්‍රතිශතයන් 2009 වර්ෂයේ සිට 2015 දක්වා සියයට 13.75 සිට සියයට 10.5 ක් දක්වා ක්‍රමිකව පහත වැටී තිබුණද, ඉකුත් වර්ෂයේ හා සමාලෝචිත වර්ෂයේදී එය සියයට 10.5 ක් බැගින් සමාන වූ පොලී ප්‍රතිශතයක් ගෙන තිබුණි. මීට අමතරව ඉකුත් වර්ෂයේ දී සාමාජිකයන්ට ප්‍රසාද දීමනාවක් ගෙවීම සඳහා වෙන්කර තිබූ රු.මිලියන 6,000 ක් ඊට අවශ්‍ය නීතිමය පසුබිම සකස් නොවීම නිසා ප්‍රවර්තන වර්ෂයේදී ලාභ සමකිරීමේ සංචිතයට මාරුකර තිබුණි.

4.2 කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේදී දායකත්වය සමඟින් ඉදිකිරීමට යෝජිතවූ “මෙහෙවර පියස” ගොඩනැගිල්ලට සේවක අර්ථසාධක අරමුදල විසින් 2014 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 1,890.5 ක් ලබාදී තිබුණද, ගොඩනැගිල්ල පිහිටි භූමියේ හිමිකාරත්වය පිළිබඳ ගැටලුවක් නිසා අරමුදලින් වැයකරන ලද මුදල් ප්‍රතිපූරණය කිරීමට මුදල් අමාත්‍යාංශය එකඟ වී තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත නිරීක්ෂණයන් කෙරේ.

- (i) වැය කරන ලද මුළු මුදලින් රු.මිලියන 1,852.4 ක් පමණක් ප්‍රතිපූරණය කිරීමට මුදල් අමාත්‍යාංශය එකඟ වීමෙන් අරමුදලට මෙම ව්‍යාපෘතියෙන් රු.මිලියන 38.1 ක පාඩුවක් සිදුව තිබුණි.
- (ii) ප්‍රතිපූරණය කිරීමට එකඟවූ රු.මිලියන 1,852.4 ක මුදලින් 2015 සැප්තැම්බර් වනවිට රු. මිලියන 370 ක් ලබාදී තිබූ අතර තවත් රු.මිලියන 400 ක් 2016 මාර්තු මස ලබාදී තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, 2016 ජුනි අවසන් වන විටත් මුළු මුදලෙන් රු.මිලියන 1,082.4 ක් හෙවත් සියයට 58 ක් ප්‍රතිපූරණය වී නොතිබුණි.

(ආ) අරමුදල රාජ්‍ය බැංකු 05 ක් සමඟ සම්බන්ධව අරමුදලේ සාමාජිකයින්ට නිවාස ණයක් ලබා ගැනීමේ පහසුකම 1988 වසරේදී ආරම්භ කරන ලද අතර, එහිදී සාමාජිකයාගේ නොපියවන ලද හිඟ ණය මුදල අරමුදලින් ණය දෙන ආයතනයකට පියවනු ලැබේ. මේ සඳහා අදාල බැංකුවලට නොපියවන ලද හිඟ ණය ලෙස ගෙවූ මුදල් 2013, 2014 හා 2015 වර්ෂවලදී පිළිවෙලින් රු.මිලියන 2,178, රු.මිලියන 2,394 ක් හා රු.මිලියන 2,522 ක් වී තිබුණි.

(ඇ) අරමුදලින් කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුවට මිලදී ගන්නා ලද රු. 389,269,548 ක පරිගණක හා උපාංග සම්බන්ධව 2015 වර්ෂයට අදාල භාණ්ඩ සමීක්ෂණ කටයුතු අවසන් වුවද, එහි නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීම 2016 මාර්තු 31 දිනැති රාජ්‍ය මුදල් වක්‍රලේඛ 05/2016 ප්‍රකාරව, 2016 සැප්තැම්බර් අවසන් වන විටත් සම්පූර්ණවී නොතිබුණි.

4.3 මෙහෙයුම් ක්‍රියාකාරකම්

4.3.1 භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කරවල ආයෝජනය

රාජ්‍ය ණය ප්‍රමාණයේ ප්‍රධාන ආයෝජකයෙක් ලෙස සැලකෙන සේවක අර්ථසාධක අරමුදල 2015 වර්ෂයේ මුල් මාස 04 තුළ භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළ හරහා රාජ්‍ය ණය දෙපාර්තමේන්තුවෙන් පමණක් මිලට ගෙන තිබුණද, ඉන්පසු අගෝස්තු හා සැප්තැම්බර් හැර අනිකුත් මාසවල ද්විතීක වෙළෙඳපොළෙන් ද භාණ්ඩාගාර බැඳුම්කර මිලට ගැනීමට කටයුතු කර තිබුණි. විස්තර පහත දැක්වේ.

මාසය	ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙන් මිලට ගැණීම්	ද්විතීක වෙළෙඳපොළෙන් මිලට ගැනීම්	මුළු ආයෝජනය	මාසික අනුමත මුදල	අනුමත ප්‍රමාණයට වඩා වැඩිපුර ආයෝජනය	වැඩිවීමේ ප්‍රතිශතය
	(රු.මි.)	(රු.මි.)	(රු.මි.)	(රු.මි.)	(රු.මි.)	%
ජනවාරි	31,054	-	31,054	31,000	54	0.17
පෙබරවාරි	8,850	-	8,850	8,500	350	4.12
මාර්තු	17,590	-	17,590	15,000	2,590	17.27
අප්‍රේල්	28,801	-	28,801	25,000	3,801	15.20
මැයි	6,238	703	6,941	8,000	(1,059)	(13.24)
ජූනි	17,669	16,141	33,810	10,500	23,310	222.00
ජූලි	31,440	4,683	36,123	31,000	5,123	16.53
අගෝස්තු	20,640	-	20,640	11,500	9,140	79.47
සැප්තැම්බර්	44,180	-	44,180	37,000	7,180	19.41
ඔක්තෝබර්	1,027	3,655	4,682	4,000	682	17.05
නොවැම්බර්	12,399	50,401	62,800	13,000	49,800	383.08
දෙසැම්බර්	13,957	8,745	22,702	15,000	7,702	51.35
	233,845	84,328	318,173	209,500	108,673	51.87

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) 2015 වර්ෂයේ මැයි මාසය හැර ඉතිරි මාසවල බැඳුම්කරවල මුළු ආයෝජනය මුදල් මණ්ඩලය විසින් අනුමත ඇස්තමේන්තුගත මාසික ආයෝජනය ඉක්මවා තිබුණු අතර, එය ජූනි, අගෝස්තු, නොවැම්බර් හා දෙසැම්බර් මාසවල පිළිවෙලින් සියයට 222, 79, 383 හා 51 ක් වශයෙන් ඉක්මවා තිබුණි. එසේම ජූනි, ඔක්තෝබර්, නොවැම්බර් හා දෙසැම්බර් මාසවල මුළු ආයෝජනයෙන් පිළිවෙලින් සියයට 48, 78, 80 හා 39 ක් බැගින් ද්විතීක වෙළෙඳපොළෙන් මිලට ගෙන තිබුණි. තවද, ජූනි හා නොවැම්බර් මාසවල මුදල් මණ්ඩලය අනුමත මාසික අරමුදල් ප්‍රමාණය ද ඉක්මවා ද්විතීක වෙළෙඳපොළේ අරමුදල් ආයෝජනය කර තිබුණි.

(ආ) 2015 ඔක්තෝබර් මස අවසානයේදී නිකුත් කරන ලද ජාත්‍යන්තර සුරැකුම්පත් හඳුනාගැනීමේ අංක LKB02035C155 යෙන් අරමුදල රු.බිලියන 10.26 ක බැඳුම්කර ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙන් සියයට 11.10 - 11.20 ත් අතර ඵලදා අනුපාතයකට මිලට ගෙන තිබුණද, එම අංක දරන බැඳුම්කරයම සියයට 9.65 - 10 ත් අතර වඩා අඩු ඵලදා අනුපාත යටතේ 2015 නොවැම්බර් මස රු.බිලියන 8.57 ක් වටිනා බැඳුම්කර ද්විතීක වෙළෙඳපොළෙන් වෙන් ප්‍රාථමික ගනුදෙනුකරුවන්ගෙන් මිලට ගෙන තිබුණි. 2015 ඔක්තෝබර් මාසයේ දී

බැඳුම්කරවල ආයෝජනය සඳහා අනුමත මුදල අනිකුත් සියලු මාසවලට සාපේක්ෂව රු.බිලියන 4 ක ඉතා අඩු අගයක් වූ අතර පිළිවෙලින් සැප්තැම්බර් හා නොවැම්බර් මාසවල රු.බිලියන 37 ක් රු.බිලියන 13 ක් වශයෙන් අනුමත කර තිබීම මතභේදාත්මකව තිබුණි.

(ඇ) 2016 මාර්තු මාසයේදී රු.බිලියන 40 ක් සඳහා වන බැඳුම්කර නිකුතුවේදී සේවක අර්ථසාධක අරමුදල ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළට මිල ගණන් ඉදිරිපත් කිරීම ඉතා අවම මට්ටමක පැවතුණි. විස්තර පහත දැක්වේ.

ජාත්‍යන්තර සුරැකුම්පත් හඳුනාගැනීමේ අංකය	ඵලදා අනුපාතය	නිකුත්කළ බැඳුම්කරවල මුළු වටිනාකම	අරමුදල විසින් ඉදිරිපත් කරන ලද මිල ගණන් වල වටිනාකම	පිළිගත් මිල ගණන්වල වටිනාකම	ප්‍රතිශතය
	%	රු.මි.	රු.මි	රු.මි.	%
LKB00520E014	-	10,272	-	-	0
LKB01025C157	13.35	21,475	1,000	1,000	4.7
LKB01226F014	13.45	17,010	500	500	2.9
LKB01530E152	13.65 13.70	28,975	1,000	1,000	3.5
		<u>77,732</u>	<u>2,500</u>	<u>2,500</u>	<u>3.2</u>

අරමුදල විසින් 2015 වර්ෂයේ අයදුම්කර ඇති සෑම අවස්ථාවකදීම නිකුත් කරන ලද බැඳුම්කරවලින් සියයට 20 කට වැඩි ප්‍රමාණයක් අයදුම් කර තිබුණද, උක්ත බැඳුම්කර නිකුතුවේදී ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙන් අයදුම්කර ඇති ප්‍රමාණය මුළු නිකුතුවෙන් සියයට 5 ටත් වඩා අඩු ප්‍රතිශතයක් වූ අතර ඒ සියලු අවස්ථාවලදී ඉදිරිපත් කරන ලද මිල ගණන් පිළිගෙන තිබුණි. ඒ අනුව සියයට 13 ට වැඩි ඉහල ඵලදා අනුපාතයක් යටතේ ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙන් මිලට ගැනීමට තිබූ අවස්ථාවන් කළමනාකරණය විසින් අහිමි කරගෙන තිබුණි.

(ඈ) අරමුදල 2016 මාර්තු මාසයේදී ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙන් ඉහත (ඇ) හි සඳහන් බැඳුම්කර සුළු ප්‍රමාණයක් මිලට ගෙන ඇතත්, එම අංක දරන බැඳුම්කර 2016 අප්‍රේල් මාසයේදී ද්විතියික වෙළෙඳපොළෙන් මිලට ගෙන තිබුණි. එහිදී ජාත්‍යන්තර සුරැකුම්පත් හඳුනාගැනීමේ අංක LKB01530E152 දරන බැඳුම්කරයෙන් රු.බිලියන 6.37 ක් වටිනා බැඳුම්කර මිලට ගෙන තිබුණු අතර එහි ඵලදා අනුපාතය සියයට 12.4 - 12.5 ත් අතර විය. කෙසේ නමුත්, ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළේ ඒ සඳහා සියයට 13.65 - 13.70 ත් අතර ඵලදා අනුපාතයක් ගෙවා තිබුණි. එසේම ජාත්‍යන්තර සුරැකුම්පත් හඳුනාගැනීමේ අංක LKB01226F014 දරන බැඳුම්කර සඳහා ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළේ සියයට 13.45 ක් වූ ඵලදා අනුපාතයකට වඩා අඩු එනම් සියයට 12.2 ක ඵලදා අනුපාතයකට රු.බිලියන 0.93 ක් වටිනා බැඳුම්කර ද්විතියික වෙළෙඳපොළෙන් මිලට ගෙන තිබුණි. මේ අනුව අරමුදලට සැලකිය යුතු මූල්‍ය අවාසියක් සිදුවූයේ යන්න බැහැර කළ නොහැකි වීණි.

(ඉ) 2016 මාර්තු සහ අප්‍රේල් මාසවල දී ද්විතියික වෙළෙඳපොළෙන් රු.බිලියන 8.09 ක බැඳුම්කර මිලට ගෙන තිබුණු අතර ඒවායේ ඵලදා අනුපාතය සියයට 11.9 - 12.5 වූ අතර එය ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළේ පැවති සියයට 13ට වඩා අඩු පරාසයක පැවතුණි. මේ අනුව අරමුදල වැඩි ඵලදාවක් සහිත ප්‍රාථමික වෙළෙඳපොළෙන් අඩු බැඳුම්කර ප්‍රමාණයක් මිලට ගෙන අඩු ඵලදාවක් සහිත ද්විතියික වෙළෙඳපොළෙන් වැඩි බැඳුම්කර ප්‍රමාණයක් මිලට ගැනීමෙන් අරමුදලට ලබාගත හැකිව තිබුණු මූල්‍ය වාසිය අහිමි වී තිබුණි.

4.3.2 කොටස් වෙළඳපොළ ආයෝජන

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) 2012 ජූලි මාසයේදී ගුවන් සමාගමක ඒකක 1,863,676 ක් මිලදී ගැනීමට කරන ලද රු. 500,000,000 ක ආයෝජනය වෙනුවෙන් අදාළ ආයෝජනය කරන ලද දින සිට 2015 දෙසැම්බර් 31 දින තෙක් අරමුදලට කිසිදු ප්‍රතිලාභයක් ලැබී නොතිබුණි. 2015 වර්ෂයේ මෙම ආයෝජනවල වටිනාකම අලාභයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් කපා හැර තිබුණි. 2014/2015 මූල්‍ය වර්ෂය අවසාන වන විට මෙම සමාගමේ සමුච්චිත අලාභය රු.මිලියන 128,238 ක් විය.
- (ආ) 2011 පෙබරවාරි සිට 2011 නොවැම්බර් දක්වා මූල්‍ය සමාගමක කොටස් 5,091,200 ක් මිලදී ගැනීමට කරන ලද රු. 205,489,614 ක් වූ ආයෝජනය සඳහා ආයෝජනය කරන ලද දින සිට 2015 දෙසැම්බර් 31 දින දක්වා කිසිදු ප්‍රතිලාභයක් අරමුදලට ලැබී නොතිබුණි. අදාළ කොටස් මිලදී ගන්නා අවස්ථාවේදී මෙම සමාගම රු.මිලියන 4,286 ක අලාභයක් ලබා තිබුණු අතර, 2015/2016 ගිණුම් වර්ෂය අවසානයේදී මෙම සමාගමේ සමුච්චිත අලාභය රු.මිලියන 19,135 ක් විය. සමාගම සඳහා තත්ත්වගතය කරන ලද විගණන මතයක් ද සමාගමේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම පිළිබඳ අවිනිශ්චිතතාවය අවම කරගත හැකි සාධක හා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ 2011 අංක 01 දරන නියෝගයට හා 2006 අංක 02 දරන නියෝගයට අනුකූල නොවීම පිළිබඳ කාරණා විගණන වාර්තාවෙන් අවධාරණය කර තිබුණි.
- (ඇ) 2010 මැයි මාසයේදී රු. 810,321,610 ක් වැයකර හෝටල් සමාගමක කොටස් 23,712,200 ක් මිලදී ගැනීමට කරන ලද ආයෝජනය වෙනුවෙන් අදාළ ආයෝජනය කරන ලද දින සිට 2015 දෙසැම්බර් 31 දින තෙක් අරමුදලට කිසිදු ප්‍රතිලාභයක් ලැබී නොතිබුණි. 2010 මැයි 05 දින ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ මුදල් මණ්ඩලයේ නිගමනයක් පරිදි රු. 34.17 කට මිලදී ගත් කොටසක වෙළෙඳපොළ මිල 2015 දෙසැම්බර් අවසානයට රු.10.50 ක් දක්වා අඩු වී තිබුණි.
- (ඈ) සේවක අර්ථසාධක අරමුදල 2013 වර්ෂයේදී පරිගණක සමාගමකින් කොටස් 11,324,228 ක් රු. 43,925,523 ක මිලකට මිලදී ගෙන තිබුණු අතර මිලදී ගැනීමට ප්‍රථම මෙම සමාගමේ ලාභදායීත්වය පිළිබඳව සලකා බලා නොතිබුණි. මෙම සමාගම කොටස් මිලට ගන්නා අවස්ථාව වනවිට රු.මිලියන 478 ක අලාභයක් ලබා තිබුණු අතර සමාගම දිගින් දිගටම පවත්වාගෙනයෑම පිළිබඳව ප්‍රමාණාත්මක අවිනිශ්චිතතාවයක් පවතින බවට සමාගමේ විගණකයින් මතයක් පලකර තිබුණි. කෙසේවුවද, 2015 දෙසැම්බර් අවසන් වනවිට ආයෝජනයේ වටිනාකම රු. 3,397,268 දක්වා සියයට 92.27 කින් පහල වැටී තිබුණි. එබැවින් මෙම සමාගමේ ආයෝජන මුදල් ආපසු ලබා ගැනීමේ අවිනිශ්චිතතාවයක් පැවතුණි.
- (ඉ) අරමුදල කොටස් වෙළෙඳපොළේ ආයෝජනයෙන් 2015 වර්ෂයේ ලද මුළු ප්‍රාග්ධන හා ලාභාංශ ආදායම සමස්ත ආයෝජනයේ පිරිවැයට සාපේක්ෂව සියයට 4 ක පමණ වූ අගයක පැවති අතර ආයෝජනය කර තිබූ අංශ 13 කම ප්‍රතිලාභය සියයට 5 ට අඩු මට්ටමක පැවතුණි.
- (ඊ) අරමුදල විසින් දිගුකාලීනව ආයෝජනය කර තිබුණු සමාගම් 07 ක කොටස් වෙළෙඳපොළ මිල එහි පිරිවැයට සාපේක්ෂව ප්‍රමාණාත්මකව අඩුවීම නිසා රු.2,956,640,674 ක හානිකරණ අලාභයක් 2015 වර්ෂයේදී අරමුදලට සිදුවී තිබුණි. ඉන් සියයට 37 ක්ම එක් සමාගමක කොටස් මිල පහළයෑමෙන් සිදුවූ අලාභයක් විය.
- (උ) මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, අලාභ ලබන සමාගම් 03 ක කෙටිකාලීනව හා දිගුකාලීනව කොටස් මිලදී ගැනීම වෙනුවෙන් 2015 වර්ෂයේ දී අරමුදල විසින් රු. 43,920,391 ක් ආයෝජනය කර තිබූ අතර ඉන් රු. 43,293,742 ක් අලාභ ලබන සමාගම් 02 ක කෙටිකාලීනව ආයෝජනය කර තිබුණි.

(ඌ) අරමුදලේ සාමාන්‍ය කොටස් ආයෝජන කලඹ තුළ අන්තර්ගත සමාගම් අතුරින් සමාගම් 12 ක රු. 3,383,302,213 ක් 2015 දෙසැම්බර් 31 දිනට ආයෝජනය කර තිබුණි. එම ආයතනවල ප්‍රකාශිත මූල්‍ය වාර්තා අනුව ආයතන 8 ක් 2014/2015 මූල්‍ය වර්ෂය සඳහාත් ආයතන 04 ක් 2015/2016 මූල්‍ය වර්ෂ තුළත් අලාභ ලබා තිබුණි. ඉන් ආයතන 7 කින් 2015 මූල්‍ය වර්ෂය සඳහා කිසිදු ලාභාංශ ආදායමක් ලැබී නොතිබුණි.

4.3.3 අධීක්ෂණ කටයුතු

1958 අංක 15 දරන සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ පනතේ 27 වගන්තිය ප්‍රකාරව කම්කරු කොමසාරිස්ගේ අධීක්ෂණය යටතේ රාජ්‍ය සංස්ථාවක පවත්වාගෙන යන පෞද්ගලික අර්ථසාධක අරමුදලින් රු.බිලියන 3 ක් වෙනත් පෞද්ගලික සමාගමක ආයෝජනය කිරීමෙන් දරා තිබූ අලාභ දායක තත්ත්වය හා එමඟින් එකී අරමුදලට වී ඇති බලපෑම සම්බන්ධ විධිමත් අධීක්ෂණයක් අරමුදල විසින් 2016 සැප්තැම්බර් අවසන් වන විටත් සිදුකර නොතිබුණි.

4.4 ප්‍රමාද වූ ව්‍යාපෘති

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) 2014 වර්ෂයේදී රු. 34,967,296 ක් වැය කර කම්කරු නිලධාරීන් සඳහා මිලදී ගන්නා ලද තල පරිගණක (Tablet) 395 ක් කම්කරු නිලධාරීන් හා මාණ්ඩලික නිලධාරීන් අතර බෙදා හැර තිබුණද, කම්කරු පරීක්ෂණ තොරතුරු ක්ෂේත්‍රයේ සිටියදීම පරිගණකගත කිරීමට කම්කරු නිලධාරීන් විරෝධය පෑම නිසා ව්‍යාපෘතියේ සියලු මොඩියුලයන්ගේ කටයුතු 2015 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් ක්‍රියාත්මක කිරීමට නොහැකි වී තිබුණි.

(ආ) අරමුදල වෙනත් රාජ්‍ය ආයතන දෙකක් සමඟ එක්ව රු.බිලියන 12 ක මුළු පිරිවැය ඇස්තමේන්තුවක් යටතේ අලුතින් ඉදිකිරීමට නියමිත හෝටල් සංකීර්ණයක ආයෝජන කටයුත්තකට 2013 වර්ෂය අවසානයේදී අරමුදලෙන් රු.බිලියන 5 ක් යොදවා තිබූ අතර, ඒ වෙනුවෙන් 2013 ජුනි 04 දින අත්සන් කරන ලද කොටස් හිමියන්ගේ ගිවිසුම අනුව මෙම සමාගමේ කොටස් 2015 අවසන් වීමට පෙර කොටස් වෙළෙඳපොළේ ලිහිස්තුවක කිරීමට තීරණය වී තිබුණි. කෙසේ නමුත් හෝටලයේ ඉදිකිරීම් කටයුතු ප්‍රමාදවීමෙන් එම කටයුතු 2016 ජුනි වන විටත් අවසන් වී නොතිබුණි. මේ හේතුවෙන් ආයෝජිත දින සිට අරමුදලට මෙම ආයෝජනයෙන් කිසිදු ප්‍රතිලාභයක් ලැබී නොතිබුණි.

4.5 කාර්ය මණ්ඩල පරිපාලනය

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) අරමුදලේ ඒක සේවක පිරිවැය 2014 හා 2015 වර්ෂයන්ට අදාළව පහත දැක්වේ.

	2015 වර්ෂය		2014 වර්ෂය	
	කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුව	ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව	කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුව	ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
වැටුප් පිරිවැය (රු)	342,557,976	405,941,432	260,279,845	318,332,546
තරා සේවක සංඛ්‍යාව	244	154	176	166
ඒක සේවක පිරිවැය (රු)	1,403,926	2,635,983	1,478,863	1,917,665

සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුවේ ඒක සේවක පිරිවැයට අනුව සසඳා බලන විට ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ඒක සේවක පිරිවැය 2015 වර්ෂයේදී සියයට 88 කින්ද, 2014 වර්ෂයේදී සියයට 30 කින් ද, වැඩිවීමක් පෙන්නුම් කෙරුණි. ඒ අනුව ඉකුත් වර්ෂයට සාපේක්ෂව සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ ඒක සේවක පිරිවැයේ වර්ධනය සියයට 37 ක් විය. මීට ප්‍රධාන වශයෙන් කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුවේ හා ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ වැටුප් අතර පවතින විෂමතා බලපා තිබුණි.

(ආ) 2015 වර්ෂය අවසානය වනවිට කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුවේ සේවක අර්ථ සාධක අරමුදලේ පුරප්පාඩු 107 ක් පැවති අතර එය මාණ්ඩලික ශ්‍රේණියේ 17 ක්, මාණ්ඩලික නොවන ශ්‍රේණියේ 88 ක් හා කණිෂ්ඨ ශ්‍රේණියේ 02 කින් සමන්විත විය. ජ්‍යෙෂ්ඨ තනතුරුවල පුරප්පාඩු පැවතීම අරමුදල් නිරවුල් කිරීම්, නීතිමය ක්‍රියා මාර්ග ගැනීම් ප්‍රමාද වීම කෙරෙහි බලපා තිබුණි.

5. ගිණුම් කටයුතුභාවය හා යහපාලනය

5.1 අභ්‍යන්තර විගණනය

අරමුදලේ පරිපාලන කටයුතු සිදුකරනු ලබන කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුවේ අභ්‍යන්තර විගණන අංශයේ අනුමත කාර්ය මණ්ඩලය 08 ක් වුවද එහි සත්‍ය සංඛ්‍යාව 07 දෙනෙකුට සීමාවී තිබුණි. දෙපාර්තමේන්තුව සතුව ප්‍රාදේශීය කාර්යාල 57 ක් පැවතීම හා සිදුවන ගනුදෙනුවල ප්‍රමාණය අනුව අනුමත සංඛ්‍යාව ප්‍රමාණවත් නොවන බව නිරීක්ෂණය විය. දෙපාර්තමේන්තුවේ අභ්‍යන්තර විගණනය ශක්තිමත් කළයුතු බවට 2013 පෙබරවාරි 06 හා 2014 අගෝස්තු 19 දින පැවති රාජ්‍ය ගිණුම්කාරක සභා රැස්වීම් නියෝග කර තිබුණද, ඒ අනුව ප්‍රමාණවත් කාර්ය මණ්ඩලයක් අනුයුක්ත කර විගණනයක් සිදු කිරීම සඳහා කටයුතු කර නොතිබුණි.

5.2 විගණන කමිටු

අරමුදලට අදාළව විගණන කමිටු කම්කරු අමාත්‍යාංශය යටතේ පවතින සියලු ආයතන හා එක්ව පවත්වනු ලබන අතර ඊට අමතරව කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුව යටතේ වෙනම විගණන කමිටුවක් පැවැත්වුවද, ඊට අරමුදලේ මූල්‍ය පරිපාලන කටයුතු කරනු ලබන ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව හා එහි අභ්‍යන්තර විගණකයන්ගේ සහභාගිත්වයක් නොතිබුණි. රුපියල් බිලියන 1,665 ක ශුද්ධ වත්කම් ඇති අරමුදලක් වෙනුවෙන් වෙනම විගණන කමිටුවක් ස්ථාපිත කිරීමේ අවශ්‍යතාවය කෙරෙහි අවධානය යොමු කෙරේ.

5.3 නොවිසඳී ඇති විගණන ඡේද

රාජ්‍ය ගිණුම් කාරක සභා නිර්දේශ ක්‍රියාත්මක කිරීමේ වර්තමාන තත්ත්වය පහත දැක්වේ.

<u>නිර්දේශ අංකය</u>	<u>නිර්දේශය හා වර්තමාන තත්ත්වය</u>
2014 අගෝස්තු 19 අංක 07 (03)	සමාගමක් ඇවරකරණයේදී එම සමාගමින් අයවිය යුතු සේවක හිමිකම් හා වන්දි අයකර ගැනීමට ප්‍රමුඛත්වයක් දීම සඳහා පවතින නීතිය සංශෝධනය කිරීමට උපදෙස් දුන්නද, අදාල කටයුතු සඳහා නීති කෙටුම්පත් සම්පාදකගෙන් අනුමැතිය ලැබී ඇතිබව කමිටුවට දැන්වුවද, සංශෝධිත පනත 2016 ජූනි වන විටත් අනුමත වී නොතිබුණි.
2016 පෙබරවාරි 26 අංක 08	සේවක අර්ථසාධක අරමුදලේ කටයුතු ඉදිරියට පවත්වාගෙන යෑම සඳහා අදාල ආයතන ඒකාබද්ධව ඉදිරි වසර 10 සඳහා විධිමත් සැලැස්මක් සකස් කරන ලෙස දැක්වුවද, එම කටයුතු 2016 ජූනි

අවසන් වනවිටත් සිදුවී නොතිබුණි.

2016 පෙබරවාරි 26 අංක 09

අරමුදලේ තොරතුරු තාක්ෂණ ක්‍රියාවලිය වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා කම්කරු දෙපාර්තමේන්තුව හා මහ බැංකුව සම්බන්ධ වී එක් පරිගණක වැඩසටහනක් සකස් කිරීමේ හැකියාව පිළිබඳව වාර්තාවක් 2016 මාර්තු 23 දිනට පෙර කාරක සභාව වෙත එවන ලෙස දැක්වුවද, එවැනි වාර්තාවක් 2016 ජූලි මස අවසන් වන විටත් ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

5.4 සමාජ වගකීම් ඉටුකිරීම

අරමුදලේ සාමාජිකයින් විශ්‍රාම ගන්නා අවස්ථාව වනවිටත් අවුරුදු 55 ඉක්මව සිටින බැවින් සාමාජිකයින්ගේ ජීවන හා සමාජ සුරක්ෂිතතාවය සඳහා විශ්‍රාම ගන්නා අවස්ථාවේදීම අර්ථසාධක අරමුදල් දායකය ලබාගැනීමට අවශ්‍ය ලිපිලේඛන සම්පූර්ණ කිරීමටත් මුදල් නිදහස්කර ගැනීමටත් හැකි ක්‍රමවේදයක් සකස්කිරීම මඟින් සාමාජිකයන්ට සපයන සේවාවේ ඵලදායීතාවය වැඩිදියුණු කළ හැකි බැවින් ඊට වැඩි අවධානය යොමුවීම වැදගත් වේ.

6. පද්ධති හා පාලනයන්

විගණනයේ දී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති පාලන වල අඩුපාඩු කම්කරු කොමසාරිස් ජනරාල්වරයාගේ සහ ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකු අධිපති වෙත වරින් වර දන්වන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කළ යුතුය.

පද්ධති හා පාලන ක්ෂේත්‍රය	නිරීක්ෂණය
-----	-----
(අ) සාමාජික ගිණුම්	අරමුදලේ සාමාජිකයන්ගේ පෞද්ගලික ගිණුම්වලට බැරවී නොමැති දායක මුදල් ඔවුන්ගේ පෞද්ගලික ගිණුම්වලට බැරකිරීමට හා රඳවාගත් ප්‍රතිලාභ හිමිකරුවන්ට ගෙවීමට ඇති වැඩ පිළිවෙල කාර්යක්ෂම වී නොතිබුණි.
(ආ) ආයෝජන	අරමුදලට උපරිම ප්‍රතිලාභයක් ලැබෙන පරිදි අරමුදල් ආයෝජනය කර නොතිබුණු අවස්ථා පැවතුණි.
(ඇ) අභ්‍යන්තර විගණනය	ආයතනයේ විෂයපථය අනුව අභ්‍යන්තර විගණනයට ප්‍රමාණවත් කාර්ය මණ්ඩලයක් බඳවා ගැනීම සිදු නොවීම නිසා සියළුම ක්ෂේත්‍ර ආවරණය වන පරිදි අභ්‍යන්තර විගණනයක් සිදු කර නොතිබුණි.